

Nemški govorijo le prosti Ischlani in nemški gosti, ki francozki ali angleški ne umejo, katerih je pa malo. Na vsakem sprehodu ali vsakem zboru čuješ tuje, nenemške jezike, in to blizo vse evropejske. A kdo so vsi ti Ischlski poletni gosti, kateri kakor lastavice prihajajo in odhajajo? Evo jih!

Po jeziku in narodnosti nahajajo se v Ischlenu vsi evropejski narodi (izvzemši one ob ledenem morji), tudi Turki in Arabci izvedeli so za Ischl; tudi teh nahajaš kakošen eksemplar, ki so prišli planinski zrak dihat, se tukaj kopat in ono mlečno pijačo pit, ki se siratka (molke) imenuje. Al kar se števila tujcev po narodnosti tiče, gotovo je največ Rusov in Angležev. Kdor si pod vsacim Rusom misli človeka s panslaviistično idejo, naj pride sem v Ischl, pa se bode sam prepričal, da to ni res. Mnogi, kakor na priliko rodovina Oslova kneza so pravi kosmopoliti, le nekteri se res ponosni za Ruse spoznavajo. Sešel sem se z Rusi, ki so bili za idejo slovanske vzajemnosti iskreno zavzeti; al še zanimivejše mi je bilo, kar mi je Rus, po rodu Nемец, o ruskih razmerah govoril. Ta mož ni bil literat, temuč obrtnik in trgovec iz Petersburga. Došel je čez leto za vroča dva meseca z vso svojo rodovino v Salzkammergut. Temu bila je Rusija nad vse; vna redbe in reforme, ktere je sedanji car vpeljal, ni dosti prehvaliti mogel; vse ugovore krivičnemu despotizmu ruskemu, ki se po svetu kot barbarstvo denuncira, je temeljito odbijal, pravico pa in vse, kar je dobrega, na vso moč zagovarjal. Rekel je: „akoravno sem Nемец po rodu, vendar sem z dušo in telesom Rus; Rusija je zdaj moja domovina; od nje imam vse in za njo me je volja storiti vse.“

Potovajoči Angleži v Salzkammergut-u so, kakor jim je povsodi biti navada, ponosni na to, da so Angleži. Med njimi nahajaš gotovo mnogo prav zanimivih originalov; al še bolj se še o tem odlikujejo Amerikanci. V eni roci ombrelo, v drugi pa Baedeker-ja korači ti Amerikanec od mesta do mesta, ves zamišljen; vse si je sam in njegov svet. Na Gosau-skih jezerih pred Dachstein-om našel sem Angleža tako mirno „Times“ čitati kakor v Londonu po zavžitem zajterku, in v Hallstatt-u naletel sem tri angleške turiste, ki niso nobenega družega jezika govorili nego svojega. Ne vem, kako človek mora potovati brez vednosti tujih jezikov; al v Salzkammergut-u tujcem gotovo malo hasne nemški jezik, ki so se ga po šolah naučili, da bi mogli razumevati tukajšnje prosto ljudstvo; salcburški jargon potrebuje še posebnih študij. V šolskih programih in drugih prilikah je zdaj toliko kavsa in ravsa, da Nemci slovenskih imen pravilno ne pišejo; kaj neki bi še Angleži in Amerikanci počeli, da bi tako vroče krvi in nagle jeze bili kakor so naši Slovenci. Poglejte v ischlske „Fremdenliste“, pa bote videli, koliko se je tam prepisovalec in tiskar trudil, angleška imena prav popačiti. Pa kaj še več! Vse žene Angležev z obilo rodovino in vse babice, ki so prišle tje s hčerkami in vnukinjami, proglasile so se prav črno na belo pred vsem svetom za gospodičine in ne za omožene gospé. Ischlani še toliko niso prišli do znanosti jezika angleškega, da bi vedeli, da Mrs. in Miss ni vse jedno.

Tretji najbolj brojni gosti (v Ischlenu se ve da izvzemši Nemce, ki se po svojih navadah najbolj odlikujejo) so Magjari. Magjare je po obleki od zapadne bolj civilizirane Evrope tako lahko razločiti kakor Kinzeze od Francozov; oni so se v svojo magjarščino tudi tako zagrizili, da nikoli brez sile družega jezika ne govorijo. Nek zagrizen Magjar me je zagotovil, da z magjarščino lahko ves svet obhodi. Jaz sem tej aboti pritrdil, rekši, da tudi jaz sem lahko po Angleškem,

Francozkem in Nemškem s svojo slovenščino romal; niti je nisem izgubil in nikdo mi je ni vkrasti skušal, in poleg druge jezikoslovne robe me tudi nikakor ni težila; toraj ravno tako lahko in brez skrbi povsodi Magjar se svojo magjarščino potuje, — nikdo ga ne bo za-njo poprašal. Magjari zdaj niso več Avstrijanci, in kako bi tedaj med toliko drugimi ptujci človek mogel vedeti bivaje v Ischlenu, da je na Avstrijskem? Le karakteristni pozdravi „košomadinar“ in „küß die Hond euer Gnoden“, poleg tega pa vedno odkrivanje ga opominjajo avstrijskih običajev. Ako kak Turk sovražniku svojemu kaj zelo žalega reči hoče, zakolne mu, da naj bi njegova duša po smrti toliko trpela, kot trpi francozov klobuk; da bi ti modrijaki avstrijske šege bolj poznali, gotovo bi rekli, kot klobuk Avstrijana, ker bogme! na Francozkem pač nikodar takošnega klobučjega mučenja nisem videl. Hvala Bogu! da je moj angleški dimnjak nekterim Hrvatom in Srbom, s katerim sem se v Ischlenu sešel, na tako strašen strah in škandal bil, da sem ga njim na ljubo brž s celó ponižnim pinčem nadomestil, kateri me je potem dveh neprilik rešil. Onim vendar, ki prehudó zaničujejo cilindrin in frak, bi jaz to-le premisliti dal, da ni res, da bi „eo ipso“ pod vsako „žnorasto suktnjo“ bivalo slovansko srce, po takem tedaj more biti pod cilindrom slovanska glava. Dokler si bodemo svoj patriotizem od krojačev in klobučarjev kupovali, vedno bode slabo znamenje; pa menda tudi gotov dokaz temu, da, ker je človek svoj patriotizem na žnorasti suktnji na hrbet obesil, ga v srcu nima. Exempla sunt odiosa!

Ozir po svetu.

Kakošne dohodke iz državnih blagajnic (denarnic) imajo vladarji evropejski, in kakošne dohodke imajo države.

Dohodki vladarja	v frankih:*)	dohodki državni tudi v frankih:
Franc Jožefa I., cesarja avstrijskega	20 milijonov	1016 milijonov
Vilhelma I., kralja pruskega	15 „	795 „
Aleksandra II., cara ruskega	42½ „	1700 „
Napoleona III., cesarja francoskega	26 „	1862 „
Viktorje I., kraljice angleške	11¾ „	1719 „
Viktora Emanvela, kralja laškega	12 „	863 „
Abdula Azis-a, sultana turškega	33½ „	300 „
Izabele II., kraljice španske	9 „	585 „
Ludevika II., kralja bavarskega	6¼ „	48 „
Karola XV., kralja švedskega	1⅞ „	86 „
Kristjana X., kralja danskega	1⅕ „	67 „
Leopolda II., kralja belgijskega	3 „	168 „
Vilhelma II., kralja holandskega	2½ „	180 „
Karola I., kralja viterberskega	1⅞ „	35 „
Jurija I., kralja grškega	1⅜ „	23 „
Ludevika I., kralja portugalskega	3¾ „	92 „
Pija IX., papeža rimskega	1 „	58 „

Po takem turški sultan največ vleče iz državne blagajnice, kajti on sam povžije 11 odstotkov vseh državnih dohodkov, — najmanj pa vleče kraljica angleška, namreč le 7/10 odstotkov.

Število rimskih prebivalcev.

* Rim ima po številu od letošnjega rožnika meseca 215.573 duš; med temi je kardinalov 30, škofov 35, duhovnov 1469, bogoslovcev 828; v samostanih (kloštrih) biva minihov 2832, nun 2215. Število rimskih prebivalcev se je od lanskega rožnika pomnožilo za 4872 duš.

*) 1 francozk frank znaša po našem sedanjem denarji 40 krajc. in pol.